

Spor Bahis Oyunlarına Katılımı Etkiyen Faktörler

Alp Çelik, Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Yüksek Okulu

ÖZET

Spor Bahis Oyunları; doğası gereği yüksek hasılat, sıcak para döngüsü, eğlence, heyecan, hayaller ve kurulan bu hayallerin gerçekleşmesi gibi etkenler içermektedir. Toplumda belirtilen bu faktörler doğal olarak insanların oyun oynama güdülerini de etkilemektedir. Bu çalışmada bahis oyunları oynayan iştirakçilerin/oyuncuların oyunlara katılımını etkileyen faktörlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla araştırmanın evrenini Ankara ili sınırları içerisindeki oyuncular oluşturmaktadır. Örneklem grubu ise Ankara merkezde kolay ulaşılabilir, hasılat oranı yüksek, 2 kurumun (Spor Toto Teşkilat Başkanlığı, Türkiye Jokey Kulübü) oyunlarını oynatan 1 bayi seçilmiştir. Seçilen bayide oyun oynayan; 15 öğrenci, 20 işçi, 20 memur, 15 esnaf, 10 serbest meslek sahibi farklı kitleler olmak üzere toplamda 80 iştirakçiye anket formu uygulanmıştır. Uygulamada geçerliği ve güvenilirliği yapılmış, uzman görüşü alınmış anket formu sunulmuştur. Elde edilen araştırma bulgularına göre; iştirakçiler toplumda ekonomik krizler, geçim sıkıntısı, gelirlerin az olması ve önceden edinmiş oldukları borçlar sebebiyle yaşam kalitesini yükseltmek, hayatına eğlence ve heyecan katma, gün içerisinde maruz kaldıkları stresten uzaklaşma ve en önemlisi para kazanma çabası içinde spor bahis oyunları oynadıkları bulgularına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Spor Bahisleri, Motivasyon, Bağımlılık.

The Factors that Effect to Take Part in Betting

ABSTRACT

Because of its' nature, betting in sports includes factors such as huge revenue, hot money flow, entertainment, thrill, dreams and happening of these dreams. Herewith, these factors pointed out in society effects people's betting motivation. The purpose of this study was to investigate the factors that effects participators/players to take part in betting. While the universe of the study composed players in Ankara, the sampling group consisted of a legal bookmaker of Spor Toto Teşkilat Başkanlığı and Türkiye Jokey Kulübü that is easily accessible and has a huge rate of revenue. In total, 80 participators (15 students, 20 workers, 20 civil servants, 15 handicraftsmen and 10 self-employments) participated to study and filled in the questionnaire that expert opinion was taken, validity and reliability were done. According to the results acquired, it was determined that participators take part in betting to enhance the quality of life, bring enjoy and attraction of their life, getting rid of stress and most importantly making money because of some reasons such as economic crisis and financial difficulty in their society, their low income level and their debts.

Key Words: Bet in Sports, Motivation, Addiction.

GİRİŞ

Spor bahisleri varoluşu açısından insanlar üzerinde yüksek kazanç, eğlence, heyecan, hayaller ve kurulan bu hayallerin gerçekleşmesi gibi etkiler yaratmıştır. Hızla gelişen boş zaman anlayışı, büyük yarışları ve sporu birer sanayiye dönüştürmüştür. Bu değişime bağlı olarak kitle iletişim araçları ile reklamların da etkisiyle spor bahis ürünleri ciddi bir tüketim sektörüne halini almıştır (Yaşar, 2010).

Bahis oyunlarının tarihi gelişimine baktığımızda Antik Yunanistan' a kadar uzandığı gözlenmektedir. Bu dönemde gençler Minotaura' ya kurban edilme onuruna ulaşmak için aralarında da kura çekilişi yapıp, bir nevi bahis oyunu oynarlardı. Roma dönemine baktığımızda Sezar' ın Romanın imarı için bahis

oyunlarını teşvik ettiğine dair iddialar bulunmaktadır (Kılıç, 2006). Yine Roma imparatorlarından Neron ve Augustos eğlencelerde mal ve köle ödüllü spor bahis oyunları ile çekilişler düzenlemiştir. Çin’de ise Han sülalesi döneminde lotary sistemi geliştirilmiş ve bahis oyunlarından elde edilen gelirler orduya aktarılmıştır. Yine Çinli göçmenler vasıtasıyla oyunlar Avrupa’ya ve Amerika’ya kadar taşınmıştır (Çabuk, 2009). Avrupa ve Amerika da binaların inşası, bakımı ve onarımı için bahis oyunları düzenlenmiştir. Hollanda, Prusya, Avusturya, İtalya, Fransa ve İngiltere’de yaygın olarak eşya ve para üzerine bahis oyunları oynatılmıştır. Paris nehri üzerinde Seine Fauberg St. Germaine ile Louvre arasındaki köprü bahis oyunları geliri ile yaptırılmıştır. İngiltere Kraliçesi I. Elizabeth, 1566 yılında geliri liman (*Cinque Ports*) onarımlarına harcamak üzere bahis oyunları düzenlenmesi için imtiyaz vermiştir. Yine Avrupa ve Amerika’da gündün güne çeşitleri artan oyunlarla futbol maçına dayalı toto sistemi ve at yarışlarına dayalı bahis oyunları oynanmıştır (Çabuk, 2009).

Bahis oyunları ülkeler için önemli bir finans kaynağıdır. Bu sebep ile bahis oyunlarında oyun çeşitliği, oyunlara erişim kolaylığı, görsel reklamların etkisi oyunlara katılımı artıran faktörler içersindedir.

Spor bahis oyunlarında oyuncuların bahis oyunlarına katılımı etkileyen ekonomik, sosyal ve psikolojik etkenler bulunmaktadır. Öğrenme süreci, tutum ve algılar ile inanç faktörleri, diğer taraftan bireyin katılım sağladığı veya üyesi olduğu toplum, sosyal sınıf, içinde bulunduğu kültür, etkileşim içersin de olduğu referans grubu, ailesi gibi bileşenler de oyuncuları etkilemektedir (Ulu, 2011). Yine eğlence, yetenek, heyecan, mücadele isteği, kendine kanıtlama, arkadaş edinme, sosyalleşme gibi güdeler spor bahis oyunlarında oyuncu davranışlarını etkileyen önemli faktörler arasındadır ve oyuncu tatmininde zevk, haz, keyif, olguları önemli derecede devreye girmektedir (Şimşek, 2012).

Yaşam tarzı da oyuncuyu etkileyebilmektedir. İnsanlar neyi niçin ve neden yaptıkları, bunun kendileri ve başkaları için ne anlama geldiğini anlamaya çalışırlar (Kabakçı, 2001). İnsanlar sosyalleşmek içinde bahis oyunları oynayabilmektedirler. Bireyin sosyalleşme isteği ile topluma adaptasyon ve uyum süreci tamamlanmış olur (Kaymak, 2012). Psikolojik faktörler arasında motivasyon kavramı da katılımı etkiler. Motivasyon, oyuncuda hedefe yönelik davranış dizinini başlatan, yönlendiren, devamını sağlayan gerekli anlarda durduran bir süreci kapsar. Motivasyon içten zevk almanızı sağlayan en büyük güçtür denilebilir (Güven, 2004).

Oyunlar üzerinde durulması gereken önemli faktörlerden birisi de bağımlılıktır. İşsizlik, boş zaman, basit ve hızlı yoldan para kazanma, eğlence ve heyecan gibi faktörler spor bahis oyunların da bağımlılık düzeyini artırabilmektedir. Bağımlılık, bireyin fiziksel, ruhsal, zihinsel ve ekonomik sağlığı üzerinde yıkıcı veya değiştirici özelliği olmasına rağmen alışkanlığa bağlı engellenemez dürtülerdir (Sulak, 2015).

Diğer bir faktör ise strestir. Stres, genel olarak kişinin çevresinden gelen taleplerle baş etmekte yetersiz kaldığı anlarda ortaya çıkar (Bardavit, 2007). Yorucu ve yoğun iş temposunun getirdiği stres ve hayat şartlarından bir nebze kurtulmak adına oyuncular spor bahis oyunları oynamayı tercih etmektedirler. Yine adrenalin,

risk alma davranışı isteği de önemli ölçüde katılımı etkileyen faktörler arasında yer almaktadır. Risk alma davranışı sonuç kadar kar ve zarar kaybında belirsizliğini içeren bir çeşit davranıştır (Öner, 2009). Toplum olarak risk alma davranışı içeren olguları sevdiğimiz görülmektedir. Bununla birlikte insanlar; mutluluk, rahatlama, daha iyi yaşam standartlarına ulaşma, saygınlık kazanmak için hızlı ve basit yoldan para kazanma çabası içeresine girmişlerdir. Bahis oyunlarını da bu amaçlara ulaşmanın bir yolu olarak görülmektedir.

Bu çalışmada spor bahis oyunları oynayan oyuncuların, oyunlara katılımlarını etkileyen faktörlere ilişkin bulgular tespit edilmiştir.

YÖNTEM

Çalışma Deseni: Bu çalışmada nicel araştırma yönteminden yararlanılarak, anket tekniği kullanılmıştır. Nicel araştırmalarda temel amaç, olabildiğince yanlılıktan uzak, nesnel, neden-sonuç ilişkisini açıklayan örneklemden evrene genelleyebilir bilgiye ulaşma tekniğidir (Türnüklü, 2001).

Katılımcılar: Çalışmaya katılacak katılımcıların belirlenmesinde, spor bahis oyunları oynayan, alt ve orta gelire sahip, öğrenci, memur, işçi, esnaf, serbest meslek, işsiz yetişkinler olmak üzere her kesimden oyuncunun olmasına dikkat edilmiştir. Çalışmada uygulanan anket formu 80 spor bahis oyunu oynayan oyuncuya uygulanmıştır.

Veri Toplama Araçları: Verilerin toplanmasında anket yöntemi kullanılmıştır. Kişisel özellikler içeren anket geliştirilmeden önce alan ile ilgili taslak form haline getirilmiştir. Daha sonra konu alanı uzmanı Doç. Dr. Tekin Çolakoğlu ile görüşülmüş, görüş ve öneriler dikkate alınarak son şekli verilmiştir. Anketin geçerlik ve güvenilirliği yapılmış olup, (Cronbach's Alpha $\rightarrow \alpha = 0,891$) değerlerine ulaşılmıştır. Ankette demografik sorular, spor bahis oyunlarına katılımı etkileyen belirleyici sorular olmak üzere toplam 22 sorudan oluşmaktadır. Ankette gönüllük esasına riayet edilmiştir.

Verilerin Analizi: Çalışmada; elde edilen veriler Windows tabanlı Microsoft Office Excel programına girilerek, oran ve orantıların hesaplanması, düzenlenmesi yapıldıktan sonra tablolar oluşturularak ilgili çalışma tamamlanmıştır.

BULGULAR

Analiz sonuçlarına göre; katılımcıların cinsiyetlerine göre dağılımı Tablo1'de verilmiştir

Tablo 1. Katılımcıların cinsiyetlerine göre dağılımı

Cinsiyet	f	%	Geçerli %
Kadın	20	25,0	25,0
Erkek	60	75,0	75,0
Toplam	80	100,0	100,0

Tablo 1 incelendiğinde, katılımcıların % 75' inin erkek, % 25' inin ise kadın olduğu görülmüştür. Erkeklerin spor bahis oyunları oynamaya, kadınlara oranla daha fazla ilgi duydukları ve oyunlara bu doğrultuda katılım sağladıkları görülmektedir. Katılımcıların öğrenim durumuna göre dağılımı Tablo2'de verilmiştir

Tablo 2. Katılımcıların öğrenim durumlarına göre dağılımı

Öğrenim Durumu	f	%	Geçerli %
İlkokul	4	5,0	5,0
Ortaokul	5	6,3	6,3
Lise	28	35,0	35,0
Yüksekokul/Üniversite	43	53,8	53,8
Toplam	80	100,0	100,0

Tablo 2 incelendiğinde, katılımcıların % 53'8 inin üniversite, % 35' inin lise % 6,3' ünün ortaokul mezunu, %5 'inin ilkökul mezunu olduğu görülmüştür. Katılımcıların bahis oyunu oynama sıklığı dağılımı Tablo3'de verilmiştir

Tablo 3. Katılımcıların bahis oyunu oynama sıklığı

Sıklık	f	%	Geçerli %
Haftada bir oynarım	11	13,8	13,8
Haftada iki defa oynarım	13	16,3	16,3
On beş günde bir	13	16,3	16,3
Ayda bir	24	30,0	30,0
Yılda bir(yilbasi)	19	23,8	23,8
Toplam	80	100,0	100,0

Tablo 3 incelendiğinde, katılımcıların % 30' unun ayda bir, % 23,8' yılda bir % 16,3' ünün haftada iki ve aynı oranda haftada bir defa oyunlara katılım sağladıkları görülmektedir. Katılımcıların bahis oyunlarına haftalık ne kadar para harcadıkları dağılımı Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4. Katılımcıların şans oyunlarına haftalık olarak harcadıkları para miktarı dağılımı

Miktar	f	%	Geçerli %
1-4 TL arası	29	36,3	36,3
5-9 TL arası	22	27,5	27,5
10-14 TL arası	13	16,3	16,3
15-19 TL arası	13	16,3	16,3
20 ve üstü	3	3,6	3,6
Toplam	80	100,0	100,0

Tablo 4 incelendiğinde, katılımcıların % 36,3' ünün bahis oyunları için haftalık en az 1-4 TL arasında para harcadıkları bulgularına ulaşılmıştır. Katılımcıların mesleki dağılımı Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5. Katılımcıların mesleki dağılımı

Meslek	f	%	Geçerli %
Öğrenci	7	3,3	8,8
Memur	22	10,5	27,5
İşçi	24	11,5	30,0
Esnaf	22	10,5	27,5
Serbest Meslek	5	2,4	6,3
Toplam	80	38,3	100,0

Tablo 5 incelendiğinde, katılımcıların % 11,5' inin işçi, % 10,5' inin esnaf, % 10,5' inin memur meslek grubu sahibi olduğu görülmüştür. Vereleri incelediğimizde öğrenci grubunun oranının %3,3 olduğunu görmekteyiz. Öğrenci gruplarımızın çalışmadığını dikkate aldığımızda spor bahis oyunlarını bu denli yüksek oranda oynamalarının sebebi maddi yetersizlik, gelecek kaygısı ve oluşan stres diyebiliriz. Özellikle üniversite mezunu gruplarımızın işsiz kalmaları gelecekteki yaşamlarını şekillendirme kapsamında belirsizliğe itmektedir. Bu ve buna benzer etkenler öğrenci grubu ve mezunlarını spor bahis oyunlarına katılımlarında önemli rol oynamaktadır. Katılımcıların oynadığı bahis oyunları türü dağılımı Tablo 6'de verilmiştir.

Tablo 6. Katılımcıların oynadığı bahis oyunları türü dağılımı

Bahis Oyunu Türü	f	%	Geçerli %
At Yarışı	20	25,0	25,0
İddaa	60	75,0	75,0
Toplam	80	100,0	100,0

Tablo 6 incelendiğinde, spor bahis oyunları türü olan katılımcıların % 60' ının iddaa oyunu, %25 'inin at yarışı oyunlarını oynadığını bulgularına ulaşılmıştır. Katılımcıların bahis oyunları oynama nedenleri dağılımı Tablo 7'de verilmiştir

Tablo 7. Katılımcıların bahis oyunları oynama nedenleri dağılımı

	f	%	Geçerli %
Para Kazanmak	66	31,6	35,9
Maddi İmkânsızlıklar	34	16,3	18,5
Borçlarını ödemek	26	12,4	14,1
Merak	1	,5	,5
Eğlence	26	12,4	14,1
İkramiye Devretmesi	7	3,3	3,8
Heyecan	11	5,3	6,0
Günün getirdiği stresten uzaklaşmak	13	6,2	7,1

Tablo 7 incelendiğinde, çoktan seçmeli seçenekler kapsamında katılımcılarımıza birden fazla seçenek seçme imkânı sunulmuştur. Bahis oyunları oynama nedenleri dağılımına bakıldığında; %31,6 oranında para kazanmak, %16,3 oranında maddi imkânsızlıklar, %12,4 oranında borçlarını ödemek ve %12,4 oranında eğlence nedenleri dâhilinde bahis oyunları oynadıklarını ifade etmişlerdir. Bahis oyunları oynadığınız zaman nasıl belirlersiniz? Dağılımı Tablo 8'de verilmiştir

Tablo 8. Bahis oyunları oynadığınız zaman nasıl belirlersiniz dağılımı

	f	%	Geçerli %
Param olduğunda	38	18,2	39,2
Aklıma geldiği zaman	34	16,3	35,1
Devrettiği zaman	7	3,3	7,2
Arkadaşlarım önerdiği zaman	2	1,0	2,1
Boş zaman buldukça	16	7,7	16,5

Tablo 8 incelendiğinde, katılımcılar %18,2'inin param olduğumda, %16,3'ünün aklıma geldiği zaman, %7,7 oranında ise boş zaman buldukça bahis oyunu oynadıkları zamanları belirlemektedirler. Bahis oyunlarını nereden takip ederler? Dağılımı Tablo 9'de verilmiştir.

Tablo 9. *Bahis oyunlarını nereden takip edersiniz? Dağılımı*

	f	%	Geçerli %
Gazete	62	29,7	51,2
Televizyon	14	6,7	11,6
İnternet	29	13,9	24,0
Bülten	16	7,7	13,2

Tablo 9 incelendiğinde, oyuncuların %29,7'inin bahis oyunlarını gazeteden, %13,9'unun internetten, %7,7 oranında ise yayımlanan bültenden takip ettikleri bulgularına ulaşılmıştır.

Tablo 10. *Bahis oyunlarının bağımlılık yaptığını düşünüyor musunuz? Dağılımı*

	f	%	Geçerli %
Evet	70	33,5	87,5
Hayır	10	4,8	12,5
Toplam	80	38,3	100,0

Tablo 10 incelendiğinde, spor bahis oyunları oynayan katılımcıların %33,5' inin evet, %4,8' inin ise hayır bulgularına ulaşılmıştır.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada spor bahis oyunlarına katılımı etkileyen faktörler elde edilen verilerin yorumlanması ile açıklanmaya çalışılmış ve tartışılmıştır. Bahis oyunlarının tarihi gelişimine baktığımızda ülkeler açısından önemli bir finans kaynağı olduğunu görülmektedir. Bu sebeple bahis oyunlarındaki oyun çeşitliği, oyunlara erişim kolaylığı, görsel reklamların etkisi üzerine yapılan çalışmalar, oyunlar üzerinde katılım ve bağımlılığı artırmaktadır denilebilir. Aynı zamanda katılımcıların bahis oyunlarına motive eden ekonomik, sosyal ve psikolojik etkenler bulunmaktadır. Çalışma bulgularına göre hızlı yoldan para kazanma isteği, eğlence, heyecan, sosyalleşme motive eden faktörler arasındadır. Yine analiz sonuçlarına göre katılımı etkilenen faktörler arasında ise işsizlik, boş zaman, risk alma davranışı isteği, bağımlık ve yoğun iş temposu sebebiyle oluşan stres olgusudur.

Ulaşılan veriler kapsamında;

- ✓ Erkeklerin spor bahis oyunları oynamaya, kadınlara oranla daha fazla ilgi duydukları ve oyunlara bu doğrultuda katılım sağladıkları görülmektedir.
- ✓ Bununla beraber araştırma oranlarına dikkat ettiğimizde gençten yaşlıya doğru bir eğilim gözlenmektedir.
- ✓ Çalışma kapsamında karşımıza ilginç sonuçlarda çıkmaktadır. Örneğin katılımcıların öğrenim durumu dağılımı noktasında öğrencilerin %3,3

oranındadır. Ülkemizde 17 ve altı yaş grubu bahis oyunlarının yasak olduğu dikkate aldığımızda bu oran oldukça yüksektir. Bu konu hakkında yetkilendirilmiş ilgili kurumlar bayilik ağı çerçevesinde gerekli önlemleri alıp, denetim mekanizmasını yetkili personeller aracılığı ile gerek alanda gerekse internet ortamında hızlı ve etkin bir şekilde önlem almaları gerektiğini düşünülmektedir.

- ✓ Katılımcıların % 53,8 oranında üniversite/yüksekokul mezunu olduğunu görmekteyiz. Öğrenci gruplarımızın belirli bir kısmının herhangi bir işte çalışmadığı dikkate alındığında, spor bahis oyunlarını bu denli yüksek oranda oynamalarının sebebi maddi yetersizlik, gelecek kaygısı ve yaşam koşullarına bağlı olarak oluşan stres diyebiliriz.
- ✓ Katılımcıların 13,8 inin haftada bir defa bahis oyunları oynadığı görülmüştür. Bu şartlar altında spor bahis oyunlarının alışkanlık ve bağımlılık yarattığını söylemek mümkün olmaktadır. Katılımcılar geçim sıkıntısı sebebiyle spor bahis oyunlarını kolay ve hızlı bir şekilde para kazanmanın yolu olarak görmektedirler. Bu algı ile hareket edip, bahis oyunlarına katılım sağlamaktadırlar. Verilerde de görüldüğü gibi her hâlükârda düzenli aralıklarla oyunlara katılım sürekliliği ve bağımlılığı artırmaktadır denilebilir.
- ✓ Katılımcıların spor bahis oyunları içerisinde %75 oranında iddaa oyununu oynadıklarını görmekteyiz.
- ✓ Oyunlara katılım noktasında temel amaç %31,6 oranında kısa ve hızlı yoldan para kazanma isteğidir.
- ✓ Katılımcılar %18,2 oranında parası oldukları takdirde oyun oynamaktadırlar.
- ✓ Oyunları %29,7 oranında gazete ve bültenlerden, 13,9 oranında ise internet üzerinden takip etmekte.
- ✓ Oyuncular %33,5 oranında bahis oyunlarının bağımlılık yaptı bulgularına ulaşılmıştır. Bağımlılık oyunlara katılımı etkileyen önemli faktörlerdendir. Bağımlılık düzeyinin kontrol altına alınması, oyunları sadece eğlence ve heyecan amaçlı olarak oynanması son derece önemlidir. Bu nedenle spor bahis oyunlara katılım ve risk grubu olarak tabir ettiğimiz gruplarda bağımlılığın artmaması için devlet destekli yetkilendirilmiş kurumlarımızın koordinasyonunda gerekli çalışmalar başlatılması doğru olacaktır.

Literatürdeki benzer çalışmalar incelediğinde örneğin (Sağır ve Çabuk, 2010)' e göre; spor bahis oyunları oyunların sosyo-psikolojik, sosyo-ekonomik nedenler dahilinde katılım sağladığını, insanların kısa yoldan zengin olma ve yoksulluktan kurtulma istekleri oyunlara katılımlarında etkili olduğu bulgularına ulaşmışlardır. Yine Karlı (2008)' e göre; zevk, eğlence, öğrenme gibi etkenler üniversite öğrencilerini spor bahisleri oynamaya iten başlıca güdüsel etmenlerdir.

Sonuç olarak çalışma bulguları incelendiğinde, katılımcıların görüşleri doğrultusunda spor bahis oyunlarını oynayan oyuncuların para kazanma, kısa yoldan zengin olma ve yaşam kalitelerine artırma çabası içinde oyunlara katılım sağladıkları anlaşılmaktadır. Bununla beraber oyuncuları motive eden sebepler ise zevk, eğlence, heyecan, kendine güvenme, şanslı olduğunu hissetme ve sosyalleşme

gibi duygulardır. Kazanılan ikramiye bedellerinin tekrar spor bahis oyunu oynayarak değerlendirilmesi, en az haftada bir defa oyunlara katılım, oyun çeşitliği, ödeme kolaylığı ve reklamasyon faaliyetleri bağımlılığı destekler niteliktedir. Bu noktadan hareketle spor bahis oyunlarının devlet tarafında yetkilendirilmiş kurumlarca oynatılması, “Sorumlu Oyun Oynatma Mevzuatları” çerçevesinde ve denetiminde önlemler alınması sektörde bağımlılığı azaltacaktır. Oyuncuların bu sektörü bir geçim kapısı veya para kazanma kaynağından ziyade, hoş vakit geçirmek, zevk, eğlence ve heyecan hissedecekleri bir oyun alanı olarak görmeleri daha doğru olacaktır. Aksi takdirde zamanla oluşan büyük çapta ekonomik krizler, yasa dışı bahislerinde etkisiyle bağımlılığın ve sektörün kontrolsüz bir biçimde büyümesine sebep olacağı ifade edilebilir.

KAYNAKÇA

Bardavit, M. (2007). *Kişilik Yapılarının – Stres Değerlendirme Strese Başa Çıkma Yaklaşımları, Algılanan Stres ve İş Doymu Üzerinde Olan Etkisinin Karşılaştırılması Olarak İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Ana Bilim Dalı, İstanbul.

Çabuk, S. (2009). *Şans Oyunları Toplum Üzerine Etkisi Milli Piyango Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

Güven, Y. (2004). *Motivasyon Teori ve Araçlarını İncelenmesi; Seydişehir Eti Alüminyum AŞ’de Motivasyon Araçlarının İş Görenler Tarafından Algılanması Üzerine Bir Araştırma*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Ana Bilim Dalı, Yönetim ve Organizasyon Bilim Dalı, Konya.

Kabakçı, S. (2001). *Tüketici Davranışını Etkileyen Bir Faktör Olarak Yaşam Tarzı: Çukurova Üniversitesi’nde Okuyan Kız Öğrencilerin Yaşam Tarzı Tiplerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma*, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Adana.

Karlı, Ü. (2008). *Spor Bahsi Oynayan Üniversite Öğrencilerinin Bahis Oynama Güdüleri ve Bu Öğrencilerin Spor Bahis Oynamayan Öğrencilerden Kişisel ve Psikolojik Farklılıklarının Belirlenmesi*, Doktora Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.

Kaymak, G. (2012). *Sanal Topluluklardaki Sosyal Ağlarda Sosyalleşme ve Güven Sorunsalı Ereğli Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Genel Sosyoloji ve Metodoloji Ana Bilim Dalı, Konya.

Kılıç, T. (2006). *Şans Oyunları Kurumlarında Sosyal Sorumluluk*, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi İşletme Anabilim Dalı, Ankara.

Öner, T.E. (2009). *Belirli Alanlara Özgü Risk Tutumları Ölçeğinin Türk Üniversite Öğrencilerine Uyarlanması Geçerlilik ve Güvenilirlik Uygulaması*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı, Ankara.

Sağır, A., Çabuk, S. (2010). *Şans Oyunlarının Toplum Beklentileri Üzerine Etkisi Sakarya Örneği*, Sakarya Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü, SAÜ Fen Edebiyat Dergisi, 1: 143.

Sulak, Ş. (2015). *Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin İnternet Bağımlık Düzeylerinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş.

Şimşek, Y.K. (2012). *Türk Ekstrem Sporlarının Spor Tüketim Faktörleri*, Ege Akademik Bakış Dergisi, 12 (özel sayı): 71-84.

Türnüklü, A. (2001). *Eğitim Bilim Alanında Aynı Araştırma Sorusunu Yanıtlamak için Farklı Araştırma Tekniklerinin Birlikte Kullanılması*, Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim ve Bilim Dergisi, 26(120): 8-13.

Ulu, E. (2011). *Kentsel Alanda Spor Sponsorluğunun Tüketici Davranışları Üzerindeki Etkisi Konya Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalı, Konya.

Yaşar, M.R. (2010). *Şans Oyunları ve İddaa*, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 9(34): 138-171.